

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Minojská Kréta
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_11_11
Pořadí DUMu v sadě	11
Vedoucí skupiny/sady	Jaromír Baranok
Datum vytvoření	4.11.2012
Jméno autora	Vladimír Macků
E-mail autora	macku@gymjev.cz
Ročník studia	1.ročník
Předmět nebo tematická oblast	Dějepis – Dějiny starověku
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které studentům přiblíží jeden z největších divů historie- rozmach, kulturu a pak náhlý zánik vyspělé minojské kultury na Krétě + něco také o jejím objeviteli A.Evansovi. Inovace: mezipředmětové vztahy dějepis- zeměpis, dějepis – výtvarné umění, využití ICT, mediální technika.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Minojská Kréta

Už Homér opěvuje Krétu „krásnou a úrodnou...“

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete_Vai_A.jpg[1]

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Palace_of_Knossos.jpg[2]

„... a Knóssos, v němž slovutný Mínós byl králem...“

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kréta je dnes součástí Řecka

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete_location_map.png[3]

Kréta

- její poloha a velikost
- relativní izolovanost a bezpečnost ve starověku
- zdroj bohatství: nerušený rozvoj řemesel
rybářství
obchodu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

**Podle mýtického krále Minoa říkáme civilizaci zde vzniklé „minojská“.
Kolem roku 2000 př.Kr. vznikají první města s paláci**

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_inside.jpg[4]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Palác v Knossu

Jeho půdorys byl tak komplikovaný, že jeho název „labyrinthos“ (dům dvojité sekery) získal časem dnešní význam bludiště.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Minoan_Labrys.jpg[5]

Oboustranná sekera **labrys** měla rituální funkci při obětování zvířat. Používala se na starověké Krétě – je známá z pověsti o mytologickém hrdinovi Theseovi.

Theseus poráží Minotaura

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Barye_Th%C3%A9s%C3%A9_et_le_Minotaure_LACMA_M.87.119.5.jpg[6]

Podle bájí zabil netvora Minotaura athénský princ Theseus, když mu pomohla Minoova dcera Ariadna (Ariadnina niť).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

**Palác s desítkami místností a schodišť
byl vybaven vším komfortem a byly
zde první vany a splachovací záchody
v Evropě.**

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_throne.jpg[7]

Tzv. trůnní sál Knosského paláce

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Srovnání minulosti a současnosti

předpokládaný stav

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_Wooden_model_PA067471.jpg[8]

dnešní skutečnost

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Armon_Knossos_P1060068.JPG[9]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Udivující úroveň šperků krétských zlatotepců

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Bees_of_Malia_Crete_1800-1700BC.jpg[10]

Dvě včely s pláství medu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

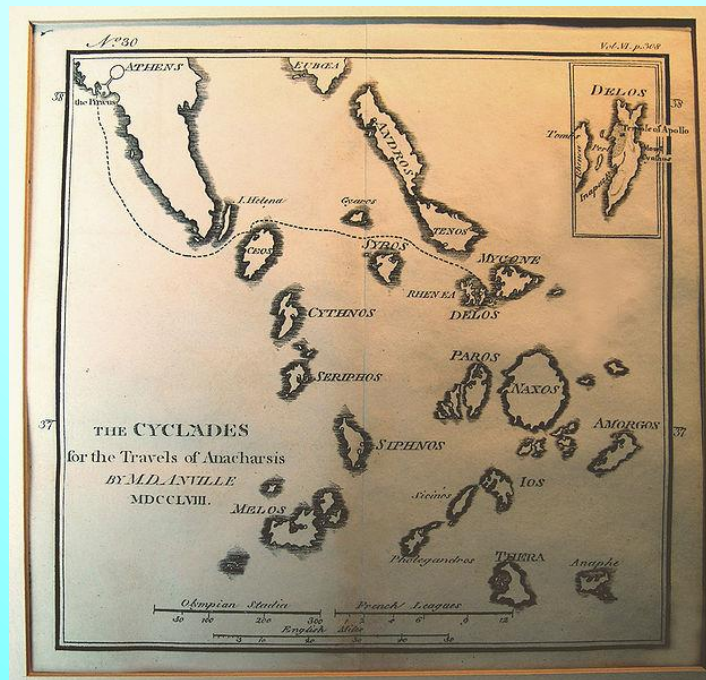

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Proč se nenašly žádné hradby?

Kréťané je nepotřebovali, byli totiž v 17.století př. Kr. pány této části Středoziemního moře. Jejich hradbami bylo jejich ohromné loďstvo. Na Kykladských ostrovech, jim podřízeným, vznikala minojská sídliště.

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cyclades_Anacharsis.JPG\[11\]](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cyclades_Anacharsis.JPG[11])

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nejvýznamnější paláce na prosperující Krétě:

- Knossos
- Faistos
- Mallia
- Zakro

Podle legendy se na Krétě narodil a strávil část svého dětství samotný Zeus.

Bohyně Europa, podle které se jmenuje náš světadíl, se dostala na Krétu na hřbetě obrovského býka, kterým byl sám Zeus.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Dodnes se na stěnách paláců zachovaly malby výrazných barev, znázorňující býky.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bull_leaping,_fresco_from_the_Great_Palace_at_Knossos,_Crete,_Heraklion_Archaeological_Museum.jpg[12]

Skok přes býka, důležitá součást náboženského života Krétanů.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nebo tzv. “Pařížanky” s rafinovanými účesy a koketními úsměvy

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_fresco_women.jpg[13]

Fresky z Knosského paláce

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Krét'ané znali tři druhy písma:

- hieroglyfické
- lineární písmo A
- lineární písmo B

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete_-_Phaistos_disk_-_side_A.JPG[14]

Nejznámější písemná památka - **Disk z Faistu**
s dodnes nerozluštěnými hieroglyfy

V 15.století př.Kr. postihly Krétu blíže nespecifikované katastrofy.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Galunggung.jpg>[15]

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:
:The_Fifth_Plague_of_Egypt,_Turner_
- _Indianapolis_Museum_of_Art_-
_DSC00690.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Fifth_Plague_of_Egypt,_Turner_-_Indianapolis_Museum_of_Art_-_DSC00690.JPG)[16]

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Big_wave_at_Norwick_-_geograph.org.uk_-_674302.jpg[17]

Zemětřesení, zhoubné nemoci a tsunami.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

V této době (15. stol. př. Kr.) také Krétu napadli pevninští Achájové. Původní vysoká civilizační úroveň upadá.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:NAMABG-Siphnos_Treasury_Frieze_1.JPG[18]

Achájové patrně ovládli většinu ostrova. V polovině 14.století př.Kr. minojská civilizace zaniká.

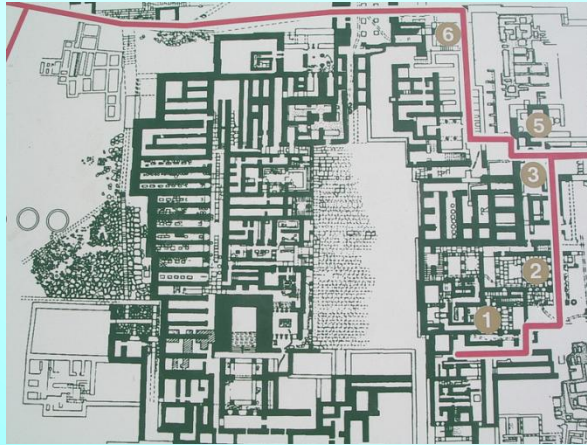
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Jen pro představu - půdorys a rekonstrukce minojského paláce, který vykopal Arthur Evans

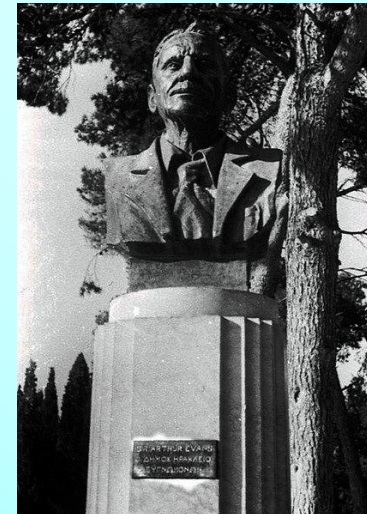

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Museu_arqueologic_de_Creta40.jpg[20]

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cnossos-planol.png>[19]

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Armon_Knossos_P1060057.JPG[1]

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:SirArthurEvans.JPG>[22]

Arthur Evans (1851 – 1941)

Za své služby archeologii byl A. Evans roku 1911 povýšen do šlechtického stavu.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_-_Arthur_Evans.jpg[23]

Busta sira Arthura Evanse u paláce Knóssos.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Úkoly

- 1. Co lze říci o Krétě s jistotou ?
- 2. Co napomohlo jejímu rozkvětu ?
- 3. Co znamená slovo labyrint ?
- 4. Kdo byla Ariadna ?
- 5. Kdo to byl Theseus ?
- 6. Kdo to byl Arthur Evans ?

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi

- 1. Kréta je největší řecký ostrov.
- 2. Relativní bezpečnost a izolovanost.
- 3. Dnes to znamená bludiště, v době minojské to byl komplikovaně projektovaný dům dvojité sekery (labrys).
- 4. Ariadna byla dcera krále Minoa, která pomohla Theseovi.
- 5. Theseus byl athénský princ, který přijel na Krétu zabít Minotaura.
- 6. A.Evans byl britský archeolog, který objevil palác v Knóssu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje informací

- [1] Wouter Hagens, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete_Vai_A.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-04)
- [2] Chris 73, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Palace_of_Knossus.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [3] Central Intelligence Agency's World Factbook, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete_location_map.png, licence PD (cit. 2012-11-7).
- [4] O.Mustafin, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_inside.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [5] George Groutas, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Minoan_Labrys.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [6] Marshall Astor, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Barye_Th%C3%A9s%C3%A9_et_le_Minotaure_LACMA_M.87.119.5.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [7] Jic, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_throne.jpg, licence PD (cit. 2012-11-4).
- [8] Corvax, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_Wooden_model_PA067471.jpg, licence PD (cit. 2012-11-4).
- [9] Deror_avi, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Armon_Knossos_P1060068.JPG, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [10] Chris 73, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Bees_of_Malia_Crete_1800-1700BC.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [11] M.D Anville, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cyclades_Anacharsis.JPG, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [12] George Groutas, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bull_leaping%2C_fresco_from_the_Great_Palace_at_Knossos%2C_Crete%2C_Heraklion_Archaeological_Museum.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [13] cavorite, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_fresco_women.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- [14] PRA, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete - Phaistos disk - side A.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Crete_-_Phaistos_disk_-_side_A.JPG), licence CC (cit. 2012-11-4).
- [15] R. Hadian, U.S. Geological Survey, licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Galunggung.jpg>, licence PD (cit. 2012-11-7).
- [16] Daderot, licence Public Domain, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The Fifth Plague of Egypt, Turner - Indianapolis Museum of Art - DSC00690.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Fifth_Plague_of_Egypt_Turner_-_Indianapolis_Museum_of_Art_-_DSC00690.JPG), licence PD (cit. 2012-11-7).
- [17] Mike Pennington, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Big wave at Norwick - geograph.org.uk - 674302.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Big_wave_at_Norwick_-_geograph.org.uk_-_674302.jpg), licence CC (cit. 2012-11-4).
- [18] Marsyas, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:NAMABG-Siphnos Treasury Frieze 1.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:NAMABG-Siphnos_Treasury_Frieze_1.JPG), licence CC (cit. 2012-11-4).
- [19] Jolle, licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cnossos-planol.png>, licence PD (cit. 2012-11-4).
- [20] Jolle, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Museu_arqueologic_de_Creta40.jpg, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [21] Deror_avi, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Armon Knossos P1060057.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Armon_Knossos_P1060057.JPG), licence CC (cit. 2012-11-4).
- [22] Gislig, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:SirArthurEvans.JPG>, licence CC (cit. 2012-11-4).
- [23] Lapplaender, licence Creative Commons, [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos - Arthur Evans.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_-_Arthur_Evans.jpg), licence CC (cit. 2012-11-4).

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz)